

Van tekentafel tot rechtszaal

De bouw is wonderlijk! Het begint bij de tekentafel met een leeg vel en vol ambitie. En het eindigt soms als iets waar je verzekeraar heel blij van wordt. Maar voordat dat gebeurt, is er één factor die boven alles regeert: veiligheid in de bouw. En dan heb ik het over een keten van mensen die – vaak met papieren in plaats van gereedschap – de boel draaiende houdt: verzekeraars, juristen en medici.

Je zou denken dat een gebouw wordt ontworpen door technici, maar dat is een misvatting. De echte machthebber? De verzekeraar. Hij is de onzichtbare grootmacht die bepaalt of een constructie wel of niet voldoet, of een verzekering wordt uitgekeerd en of een ingenieursbureau niet failliet gaat na een incident waarbij een loszittend balkon plots de zwaartekracht herontdekt. In de praktijk betekent dit dat elk boutje en moertje in drievoud moet worden gedocumenteerd, zodat het papierwerk alvast in orde is mocht er ooit iets misgaan.

Vergeet architecten, de ware bouwmeesters van deze tijd zijn de juristen. Zij zijn in staat om de wet of een liftinstallatie op tien manieren te interpreteren. Of het nu gaat om een glazen gevel die volgens de burens te veel schittert of een nooduitgang die door een creatieve aannemer iets te 'noodzakelijk' werd geacht, de jurist is er als de kippen bij. Het liefst hebben ze alle documenten al vijf jaar van tevoren ondertekend, geparafeerd en vastgelegd.

Ondanks alle moeite van technici, verzekeraars en juristen gebeurt het soms

toch: er gaat iets goed mis. En dan verschijnen de medici ten tonele. Veiligheid stopt namelijk niet bij de bouwfase – ook tijdens het gebruik van een gebouw liggen gevaren op de loer. Denk aan slecht onderhouden roltrappen of een glazen schuifdeur die toch net even te transparant was voor een nietsvermoedende voorbijganger. De klassieke diagnose? "Gebroken, maar hij wilde toch weer doorwerken." De oplossing? "Gips, rust en hem proberen tegen te houden als hij alsnog die gebrekkige brandtrap op probeert te klimmen."

En zo is de cirkel rond: de medicus heelt, de jurist procedeert, de verzekeraar vergoedt (of niet) en de technicus berekent opnieuw – allemaal in naam van veiligheid. Laten we realistisch zijn: een wereld zonder gebouwongelukken is zo waarschijnlijk als een vastgoedproject dat binnen budget en op tijd wordt opgeleverd. Maar dankzij de niet-aflatende inspanningen van technici, verzekeraars, juristen en medici blijft de chaos beheersbaar. En dat is misschien wel de grootste prestatie van allemaal.

Dr.ir. Shahid Suddle is onafhankelijk wetenschapper en interim regisseur/programmamanager veiligheid in de bouw bij grote aannemers, Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en Gemeenten.

'Vergeet architecten, de ware bouwmeesters van deze tijd zijn de juristen'

